

Protokoll fra styremøtene 19. januar 2026

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Pa'ččjoogg meermeä'ccstu'vrr

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

Báhcaveaji
álbmotmea-
hccestivra

Pá'jj-Pa'ččjoogg
meermeä'cc

Tidspunkt: Styremøte 19. januar 2026, kl. 12.30-15.30, 3 timer

Lunsj kl. 12.00-12.30.

Sted: NIBIO Svanhovd

TILSTEDE

Styret Kurt Wikan, leder Staal Nilsen, styremedlem Amy Brox Webber, varamedlem Are Jørstad, varamedlem	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter
Meldt forfall Tove Alstadsæter, styremedlem Cecilie Hansen, nestleder	

Sak 05/2026 Åpning av møte, registrering og godkjenning

- Registrering av deltakere, styret er beslutningsdyktig.
- Are Jørstad underskriver protokoll.
- Innkalling og saksliste ble godkjent.
- Protokoll fra styremøtet 06. januar 2026 ble godkjent.

Sak 06/2026 Orienteringer

- Møte om Frivillig skogvern, Rådhuset Sør-Varanger kommune 15. januar 2026. Styreleder Kurt Wikan og forvalter møtte ordfører, varaordfører og miljøvernrådgiver. Vedtak i nasjonalparkstyrets vedtak i sak 07/2026 med merknader til statsforvalterens oppstartsmelding, sendes kommunen ved miljøvernrådgiver.
- Kamera-overvåking ved Infopunkt Gjøken. Forvalter orienterte om at dette blir operativt fra 20. januar 2026.

- C. Ny logo for Pasvik-Inari samarbeidet. Etter en avstemming i Advisory Board til Pasvik-Inari Transboundary Area, ble ny logo valgt. Øvre Pasvik nasjonalparkstyre deltok i avstemmingen. Tatt til etterretning.
- D. Rapportering på styrets tiltaksmidler 2025, Rapport til Miljødirektoratet tatt til orientering.
- E. Søknader på tiltaksmidler og driftsmidler for 2026, ble tatt til orientering.
- F. Orientering om arkivering av nasjonalparkstyrets protokoller. Forvalter orienterte i møtet. Statsforvalter/Statsforvalterenes fellestjenester ønsker at styreprotokollene arkiveres i arkivsystemet UNIT4, i tillegg til at de er tilgjengelige på nasjonalparkstyrets hjemmeside. Tatt til orientering.
- G. Eventuelt. Her orienterte forvalter om en e-postrunde med statsforvalters økonomiavdeling. Det er uklart i forhold til frister gitt til nasjonalparkstyret av økonomiavdelingens ifm. årsavslutning, om hvilke fakturaer som faktisk blir belastet styrets 2025 budsjett, og hvordan dette synliggjøres i regnskapet. Styret ber økonomiavdelingen om en nærmere avklaring.

Sak 07/2026 Oppstartsmelding frivillig skogvern i Pasvik

Saksnr: 2026/867

Oppstart av verneprosess for frivillig vern av skog i Pasvik, frist for innspill er 26.01.2026. Les mer: [Oppstart av verneprosess for frivillig vern av skog i Pasvik | Statsforvalteren i Troms og Finnmark](#)

Statsforvalteren i Troms og Finnmark ber i oppstartsmeldingen om «*..merknader som vi bør ta hensyn til før vi lager et konkret høringsforslag*».

Forvalter oppfatter at når Statsforvalteren nå melder oppstart av verneplanprosess etter naturmangfoldloven, så har FeFo gjort en bindende avtale med staten om arealavgrensning og erstatning, jf. [Proessen | Frivillig vern](#)

Ifølge naturmangfoldlovens [§ 42 \(høring av forslag til verneforskrift\)](#), skal det det endelige / konkrete høringsforslaget beskrive området som forslaget omfatter, herunder verneformål og verneverdier, avgrensning av området og andre verdier enn naturverdier, samt de følgene forslaget antas å få.

Vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre sender følgende merknader og innspill:

- 1) Øvre Pasvik nasjonalparkstyre ber om å bli satt på adresselisten i den videre saksgangen.
- 2) Nasjonalparkstyret ser det som naturlig at nasjonalparkstyret tillegges forvaltningen ved en eventuell endring av Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde. Høringsdokumentet bør beskrive hvordan myndighetene ser for seg framtidig forvaltning av aktuelle verneområder.
- 3) Nasjonalparkstyret ber om et møte med Statsforvalteren for å gå gjennom erfaringene med dagens verneforskrifter og behov for korrigeringer, ifm. høring på nye verneforskrifter for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde.
- 4) I forslagene om utvidelse av nasjonalparken bør det framgå om det er andre verneformål enn urskogsverdiene med sitt artsinventar. Når det gjelder endring fra landskapsvernområde til strengere verneformer bør også kjente hekkeområder for våtmarksfugl vurderes som kandidatareal.
- 5) Ifm. forslaget om å av-verne den nordlige delen av Øvre Pasvik landskapsvernområde, bør høringsforslaget beskrive hvilke tap dette gir i forhold til: *natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende*, jf. [NML § 36 \(landskapsvernområde\)](#). Miljøverndepartementet antok ved utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelsen av landskapsvernområdet i 2003 at hele dette området inneholder ukjente kulturminner bl.a. knyttet til skoltesamisk (østsamisk) bosetting, reindrift og jakt. Se [Kongelig resolusjon 29.08.2003](#) side 13. Noen få arkeologiske kartlegginger og kartlegging av samisk barkuttak, har bekreftet dette. [Se ulike rapporter her](#). I den nordlige delen av landskapsvernområdet er det påvist store kulturlandskapsverdier, ikke minst gjennom kartleggingen av Luftwaffe-leiren som er en viktig del av det særegne krigslandskapet som strekker seg fra Grensefossmoen i sør til Gjøkåsen i nord. Krigsminnene er ikke automatisk fredet etter kulturminneloven, imidlertid gir landskapsvernet en beskyttelse også her blant annet gjennom oppsyn, skilting og verneforskrift, se lenke: [Avslag på søknad om uthenting av krigsetterlatenskaper](#)

Sør-Varangers kommunes temaplan om Krigsminner, beskriver og verdsetter «krigslandskapet» knyttet til Luftwaffe-leiren i dagens landskapsvernområde; "Symboltunge anlegg med nasjonalt høy

kunnskaps og bruksverdi" og "Objektene registreres som bevaringsverdig» på side 58. Temaplan: [Se lenke](#)

Statsforvalteren bør i høringen også problematisere i hvilken grad ytterligere kartlegginger av kulturlandskapet er nødvendig i vurderingen om landskapsvernet eventuelt skal fjernes.

- 6) FeFo har i ulike sammenhenger pekt på behovet for endrete vernegrenser og -forskrifter er knyttet til ønsket om enklere vedlikehold av skogsbilveger bl.a. ved tilgang på grusmasser til vedlikehold, og ønsket om skogdrift og skogkultur på skogsmark som ble snauhogd under 2. verdenskrig. Noe av dette er søknadspliktige tiltak i verneområdene. Å av- verne og dermed fjerne søknadsplikten må problematiseres i forhold til konsekvensene av redusert beskyttelse av verneverdiene i landskapsvernområdet.

Nasjonalparkstyret vil påpeke at skogdrift i ungsbogen allerede er mulig etter dagens verneforskrift i Øvre Pasvik landskapsvernområde; jf. tillatelse gitt til FeFo innenfor arealet som er foreslått av-vern: [Tillatelse til tynningshogst](#).

Nasjonalparkstyret synes det er et svært godt samarbeid i Veirådet for skogsvegene i Pasvik med FeFo som sekretariat. Styret oppfatter også at mangel på økonomi er utfordringen for felles vedlikehold av skogsbilvegene i landskapsvernområdet. Vedlikeholdet hindres normalt ikke av verneforskriftene bortsett fra ved behovet for tilgang på lokal grus. Nasjonalparkstyret har tidligere påpekt behovet for uttak av masser i ett eksisterende massetak innenfor dagens landskapsvernområde. Styret foreslo da at kunne gjøres enten ved endring i verneforskriften eller ved å trekke grensene rundt massetaket. Se lenke [Dispensasjon til masseuttak](#). Nasjonalparkstyret foreslår at dette settes opp som et alternativ i høringen.

- 7) Slik styret leser kartet for utvidelsen av nasjonalparken nordover vil et par av FeFos ødestuer havne i randsonen til nasjonalparken. Det bør beskrives i høringen, bl.a. med en avklaring om koiene kommer innenfor eller utenfor nasjonalparken, og nærmere om dette valget.
- 8) Ved endringer av verneforskrifter og vernet areal vil nasjonalparkstyret ha bruk for ekstra bevilgninger fra overordnet myndigheter til oppdateringer av publikumsinformasjon, nye plakater mv.

Sak 08/2026 Kommunedelplan for naturmangfold i Sør-Varanger kommune

Høring: Kommunedelplan for naturmangfold i Sør-Varanger kommune (2026–2038), Høringsfrist 27.01.2026. Les mer: [Høring: Kommunedelplan for naturmangfold i Sør-Varanger kommune \(2026–2038\) - Sør-Varanger kommune](#)

Vedtak

Nasjonalparkstyret utsetter behandlingen av denne saken til neste styremøte. I ettertid har Sør-Varanger kommune gitt nasjonalparkstyret utsatt høringsfrist til fredag 27. februar 2026.

Sak 09/2026 Plan- og designkonkurransen for Treriksrøysa med adkomstveger

Saksnr. 2025/6383

Forvalter viser til diskusjonen under orienteringssak 02/2026 B, og har justert og korrekturlest den skriftlige begrunnelsen fra juryen.

Juryen har bestått av Kurt Wikan, leder Øvre Pasvik nasjonalparkstyre, Cecilie Hansen, nestleder Øvre Pasvik nasjonalparkstyre og Joanna Bialowolska, arkitekt Sør-Varanger kommune. Astrid Fadnes (arkitekt) har bistått forvalter med å forberede de innkomne forslagene for bedømmelse.

Vedtak

Nasjonalparkstyret takker juryen for innsatsen med bedømmelse av de innkomne løsningsforslagene.

Følgende er offisiell begrunnelse bl.a. som respons til deltakende arkitektfirma:

Juryen for plan- og designkonkurransen kårer to av forslagene som likestilte vinnere av konkurransen: Forslaget til **Verte landskap og arkitektur** og forslaget til **Dronninga Landskap**.

Bakgrunn for juryens vurdering:

Juryeringen har tatt utgangspunkt i kriteriene oppgitt i konkurransegrunnlaget. Juryen er samstemt i at alle de tre innleverte forslagene innehar gode tiltak og relevante løsninger. Jamfør konkurransegrunnlaget, så har Øvre Pasvik nasjonalparkstyre som oppdragsgiver disposisjonsrett til produktidé og løsningsforslag. Juryen finner enkelttiltak i samtlige av de tre innkomne forslagene som interessante for nasjonalparkstyrets videre tiltak og prosjektering.

Alle tre forslagene vurderes av juryen å ha en formgivning og design som tar hensyn til den utilgjengelige beliggenhet. De utviser alle god problemforståelse og gode forslag knyttet til publikumsinformasjon. Løsningsforslagene vurderes noe ulikt i forhold til

enkelttiltak og helhet, og to av forslagene utmerker seg med særlig gode enkelttiltak og en god helhet i tråd med kriteriene.

Verte landskap og arkitektur

Juryen framhever særlig løsningene på selve Treriksrøys-plataet som gode, med en ryddig plan der «alt er på plass», med godt dimensjonerte løsninger, tydelighet i hvor du skal bevege seg og fokus på beskyttelse av vegetasjonen. Juryen trekker også fram gode tiltak for å framheve velkomst ved porten med steinhelle, skilt og ny kledning på gjerdet. Løsningen for avgrensning mot selve røysa/grensa anses som god, med unntak av bruken av cortenstål som et materiale man i mindre grad ønsker ta i bruk her, jamfør assosiasjoner til områdets historikk og preg av rustet stål fra 2.verdenskrig. Det stilles også spørsmål om det er tilstrekkelig med oppholdsplass dersom det er flere grupper til stede samtidig. Forslaget har gode løsninger for skilting langs bilveien. Tiltakene for å utbedre turstien er også gode. Kloppe-løsningen med furukubber stilles spørsmål ved med tanke på varighet pga fukt, samtidig som variasjonen i tiltakene trekkes fram som positivt, og forslaget om «flytende gangbane» i steinete området er godt.

Dronninga Landskap:

Juryen framhever forslaget som helhetlig og godt, og framhever gode tiltak langs både bilvei, gangsti og på selve plataet, som står i stil med forslagets motto om et helhetlig lavmælt publikumsanlegg. Det utvises god problemforståelse og logisk og ryddig forslag til skilting. Juryen trekker også fram tiltakene på Infopunkt Gjøken som gode og i tråd med stedets allerede bygde tiltak, selv om disse ligger utenfor konkurransens hovedområde. Forslaget innehar gode og hensiktsmessige løsninger på parkeringsplassen, som tydeliggjør parkering og turveg, framhever dagens gapahuk med nyvegetering, samtidig som det ivaretar hensynet til siktlinjer fra grensetårnet. Anleggelse av «milepæler» med infoskilt langs turstien vurderes som godt, som en «nedtelling» mot turmålet og små kvileplasser. Samtidig savnes det mer konkrete forslag om utforming av tiltakene langs turstien. På selve plataet har forslaget gode forslag for avgrensninger mellom hvor man kan bevege seg og beskyttelse av vegetasjon/trærnes røtter med bruk av benker av kantavviser. Forslaget om trekantede gapahuker vurderes som originale med morsom referanse til treriksgrensa, samtidig som det stilles spørsmål til om de vil oppleves som noe trange gitt formen. Det stilles spørsmål til realismen i bruk av/flytting av eksisterende stein som underlag. Tiltaket med et fysisk sperregjerde mot Treriksrøysa utformet som lavt skilt anses som god med sine to funksjoner: å lage tydelig avgrensning og samtidig formidle informasjon.

Lo:Le landskap og plan

Juryen framhever det som positivt at forslaget vektlegger gjenbruk, lokalt håndverk og har en lokal kulturhistorisk forankring, med henvisninger til samisk byggeskikk og grensehistorien gjennom eksempelvis å trekke fram Hannabekken. Forslaget har gode løsninger for skilting langs veien. Etablering av rasteplass langs veien, vurderes som en mindre god løsning, da juryen anser det som mer hensiktsmessig og ønskelig å unngå ferdsel her men heller trekke folk til turvegen og start mot turmålet Treriks-plataet. Bindemiddel i grus til bilveien og kloppe-løsningen med stålrist på gangstien, trekkes fram som gode enkelttiltak og teknisk løsning. Juryen savner imidlertid det multikulturelle aspektet i Pasvik, som inkluderer bl.a det finske i tillegg til det samiske. Forslagets løsning om flytting av skilt på P-plassen (startpunktet for turstien) vurderer juryen som

et hinder for siktlinjene fra tårnet på Grenseberg, og dermed lite hensiktsmessig. Forslaget om utkikkplattform på selve plataet møter i mindre grad kriteriet om en lavmælt helhet. Det stilles spørsmål det er mulig å oppnå ønskelig vinkel og utsikt, i tillegg til at det stilles spørsmål til sikkerheten ved tiltaket, og juryen vurderer derfor dette enkelttiltaket som mindre godt og realiserbart. Juryen bemerker at forslaget mangler en fysisk markering mot selve røysa.

- sign -

Kurt Wikan leder

Rett protokoll bekreftes:

- sign -

Are Jørstad